

ОДЕСЬКИЙ МІСЬКИЙ ГОЛОВА

ОДЕССКИЙ ГОРОДСКОЙ ГОЛОВА

пл. Думська, 1, Одеса, 65004, Україна
тел. (048) 725 00 39, факс: 722 22 74

пл. Думская, 1, Одесса, 65004, Украина
тел. (048) 725 00 39, факс: 722 22 74

13.07.16 № 34-Г-4368
на № 05-02/68 від 16.06.16

001541

Народному депутату України
Матвійчуку Е.Л.

Шановний Едуарде Леонідовичу!

Ваш депутатський запит від 16.06.2015 р. № 05-02/68 щодо звернення мешканця м. Одеси стосовно збереження екологічного та історико-культурного обліку Французького бульвару у м. Одесі та недопущення забудови прилеглих до бульвару територій висотними будинками розглянуто.

У зв'язку з необхідністю сучасних містобудівних перетворень та, одночасно, необхідністю охорони та збереження об'єктів культурної спадщини на території нашого історичного міста, на замовлення управління з питань охорони об'єктів культурної спадщини Одеської міської ради Науково-дослідним інститутом пам'яткоохоронних досліджень Міністерства культури України у 2007 році (у складі Генерального плану міста) був розроблений проект «Історико-архітектурного опорного плану, проекту зон охорони і визначення меж історичних ареалів м. Одеси», який було затверджено наказом Міністерства культури і туризму України від 20.06.2008 р. № 728/0/16-08. Вказаною науково-проектною документацією на території м. Одеси визначено два історичних ареали: Центральний історичний ареал та історичний ареал «Французький бульвар».

Межі та режими використання історичних ареалів і обмеження господарської діяльності на територіях історичних ареалів визначаються чинним пам'яткоохоронним законодавством України та розділом VI Регуляторного розділу вищезазначеного проекту, затвердженого наказом Міністерства культури і туризму України від 20.06.2008 р. № 728/016-08, в якому зазначається, що в історичному ареалі «Французький бульвар» має зберігатися парковий характер середовища з відповідним благоустроєм та існуючий характер забудови у вигляді дискретно розташованих малоповерхових будівель.

Щодо повноважень місцевих органів охорони культурної спадщини на території міста Одеси повідомляю.

Погодження програм та проектів містобудівних, архітектурних та ландшафтних перетворень, історико-містобудівних обґрунтувань, які передують розробленню проектної документації на будівництво чи реконструкцію будівель у межах історичних ареалів м. Одеси, будівельних, меліоративних, шляхових, земляних робіт в історичних ареалах, надання дозволів на проведення робіт в історичних ареалах, погодження проектів відведення та надання земельних ділянок, погодження зміни землевласника, землекористувача в історичних ареалах здійснює центральний орган виконавчої влади у сфері охорони культурної спадщини за поданням управління культури, національностей, релігій та охорони об'єктів культурної спадщини Одеської обласної державної адміністрації на підставі висновків управління з питань охорони об'єктів культурної спадщини Одеської міської ради.

Відповідно п. 19 ст. 5 Закону України «Про охорону культурної спадщини» програми та проекти містобудівних, архітектурних та ландшафтних перетворень, будівельних, меліоративних, шляхових, земляних робіт в історичних ареалах населених місць погоджуються центральним органом виконавчої влади у сфері охорони культурної спадщини. Ці повноваження можуть бути делеговані органам охорони культурної спадщини нижчого рівня відповідно до законодавства України.

Дозволи на проведення робіт в історичних ареалах населених місць, згідно з п. 22 ст. 5 Закону України «Про охорону культурної спадщини», надаються центральним органом виконавчої влади у сфері охорони культурної спадщини. Ця стаття не передбачає делегування повноважень щодо надання дозволів на проведення робіт органу охорони культурної спадщини нижчого рівня.

Проте управління охорони об'єктів культурної спадщини Одеської обласної державної адміністрації листом від 28.11.2011 року № 01-13/4315 повідомило, що погодження проектної документації та надання дозволів на виконання робіт на пам'ятках культурної спадщини місцевого значення в історичних ареалах м. Одеси є виключною компетенцією органів охорони культурної спадщини обласних державних адміністрацій і не потребує делегування відповідних повноважень центральним органом виконавчої влади у сфері охорони культурної спадщини.

Стосовно висотної забудови, яка ведеться в історичних ареалах м. Одеси, інформую, що ця забудова ведеться на підставі історико-містобудівних обґрунтувань, узгоджених з Міністерством культури України, умов і обмежень, виданих управлінням архітектури та містобудування Одеської міської ради на підставі узгодженого історико-містобудівного обґрунтування та дозволу інспекції ДАБК.

Режим використання територій історичних ареалів м. Одеси фіксують розроблені на основі історико-архітектурного опорного плану зони охорони пам'яток і Правила охорони і використання історичних ареалів, які є

складовою частиною Генерального плану м. Одеси. Ці Правила є чинним містобудівним документом, яким слід керуватися забудовникам та проектувальникам при визначенні питань розпланування, забудови та реконструкції в межах історичного ареалу. Чинне законодавство України не передбачає можливість зупинки будівництва (в тому числі самовільного) на рівні органів місцевого самоврядування. Інспекція ДАБК була уповноважена при видачі дозволів на будівництво об'єктів в історичних ареалах вимагати від забудовника дозволу Міністерства культури України, передбаченого Законом України «Про охорону культурної спадщини».

Використовуючи різночитання та неузгодженість в існуючому законодавстві України, недобросовісні забудовники можуть розпочинати і вести будівництво без узгодження з органами місцевого самоврядування та без урахування думки мешканців міста.

Для припинення багатопверхового будівництва, яке ведеться без узгодження і дозволу Міністерства культури України в історичному центрі м. Одеси, необхідно переглянути на експертній раді Міністерства культури України раніше узгоджені історико-містобудівні обґрунтування, які суперечать затвердженому Історико-архітектурному опорному плану, скасувати їх узгодження з ліквідованим Департаментом культурної спадщини та культурних цінностей Міністерства культури України й ініціювати скасування виданих умов та обмежень управління архітектури та містобудування Одеської міської ради судовим рішенням, після чого зупинити будівництво силами інспекції ДАБК до погодження проектної документації відповідно до законодавства України.

Стосовно зауваження у зверненні щодо планів міської влади розвантажити транспортну магістраль шляхом розширення проїзної частини Французького бульвару повідомляю наступне.

У межах історичних ареалів пріоритетним напрямком містобудівної діяльності є збереження традиційного характеру середовища, охорона і раціональне використання розташованих у його межах пам'яток і об'єктів культурної спадщини, збереження містоформуючої ролі культурної спадщини.

На сьогодні у межах історичного ареалу "Французький бульвар" через затоплення проїзної частини Французького бульвару дощовими стоками і відсутності зливової каналізації, в наслідок чого відбуваються зсувні процеси, виникла загроза техногенного характеру, що неминуче призведе до втрати історично сформованого характеру ансамблевої забудови історичного ареалу "Французький бульвар". Потрібен терміновий інженерний захист зазначеної території з влаштуванням дренажних колодязів і зливової каналізації.

Крім того недостатня ширина проїзної частини бульвару призводить до транспортних заторів, внаслідок чого збільшується загазованість повітря, завдається шкода як мешканцям і гостям міста, так і зеленим насадженням бульвару. Аналіз цих проблем показав гостру необхідність реконструкції

інженерних мереж, проїзної частини бульвару і в цілому реабілітації існуючого історичного середовища Французького бульвару.

До участі у вирішенні цієї проблеми було підключено управління інженерного захисту території Одеської міської ради та управління дорожнього господарства Одеської міської ради, яким надано доручення розробити концепцію реабілітації Французького бульвару з прокладкою необхідних інженерних мереж та ремонтом дорожнього покриття, взявши за основу розширення проїзної частини тільки за рахунок зниження рівня трамвайних колій, не порушуючи історично сформоване середовище бульвару, його проїзної частини і дорожнього полотна.

Щоб уникнути нагнітання конфліктних ситуацій, резонансу серед мешканців міста та інших наглядових органів щодо втручання в історично сформований характер ансамблевої забудови історичного ареалу "Французький бульвар", а також з метою збереження і використання об'єктів культурної спадщини та захисту традиційного характеру середовища в інтересах нинішнього і майбутнього поколінь, Одеська міська рада пропонує розглянути реабілітацію існуючого історичного середовища Французького бульвару з обговоренням, висловлюванням думок і додаткових пропозицій на засіданні Координаційної ради з питань охорони об'єктів культурної спадщини при виконавчому комітеті Одеської міської ради за участю представників громадських організацій, відомих одеських краєзнавців, фахівців управління з питань охорони об'єктів культурної спадщини Одеської міської ради, управління архітектури та містобудування Одеської міської ради, управління дорожнього господарства Одеської міської ради, управління інженерного захисту території Одеської міської ради.

З приводу ширини проїзної частини повідомляю, що, вивчивши архівні та історичні матеріали, в тому числі книгу Зуєва В.І. "Французький бульвар в м. Одесі", видану в 1915 р., встановлено, що Французький бульвар був реконструйований з розширенням за проектом інженера Зуєва В.І. Його ширина до реконструкції становила 8 сажнів, що становить 17,04 м. Так, у відповідності з Протоколом засідання "Виконавчої комісії з заощення та каналізації" від 06.07.1898 р. було доцільним прийняти проектну ширину бульвару в 12 сажнів, що становить 25,56 м. За фотографіями того часу, які увійшли до складу зазначеної книги, можна побачити, що на бульварі існує один ряд дерев на тротуарах (з морської сторони і з боку міської забудови). З чого можливо зробити висновок, що існуючі дерева між трамвайним полотном і проїзною частиною в кількості 6 штук були висаджені набагато пізніше, висадка яких не була передбачена проектом інженера Зуєва В.І. За інформацією департаменту екології та розвитку рекреаційних зон Одеської міської ради дерева, розташовані вздовж дороги Французького бульвару, не належать до об'єктів природно-заповідного фонду як загальнодержавного, так і місцевого значення.

Після обговорення, висловлювання думок і додаткових пропозицій на засіданні Координаційної ради з питань охорони об'єктів культурної спадщини при виконавчому комітеті Одеської міської ради, за концепцією

передпроектних пропозицій із реабілітації та благоустрою Французького бульвару пропонується доопрацювати ці передпроектні пропозиції та винести їх на громадські обговорення за участю громадських організацій.

Реабілітація Французького бульвару не передбачає будь-якого нового будівництва.

Враховуючи вищевикладене, можна зробити такі висновки:

1. Реабілітація Французького бульвару, в першу чергу, спрямована на збереження історичного середовища, автентичності елементів міського дизайну та туристичної привабливості нашого міста.

2. До розробки проектної документації будуть проведені: широкі громадські слухання за участю представників громадських організацій, відомих одеських краєзнавців; збір вихідних даних і затвердження завдання на проектування в установленому законодавством України порядку.

3. Вирубка дерев не передбачається. Дерев, що будуть заважати прокладанню інженерних мереж, за узгодженням і рекомендаціями екологічних служб будуть пересаджені на нові зелені зони бульвару за спеціальним проектом озеленення з урахуванням висадки стійких до міської атмосфери дерев, що сприятиме поліпшенню мікроклімату бульвару.

4. Всі роботи з реабілітації Французького бульвару відповідно до Закону України "Про охорону культурної спадщини" будуть узгоджені з Міністерством культури України.

5. Всі пропозиції громадськості, відомих одеських краєзнавців, профільних фахівців будуть внесені до завдання на розробку науково-проектної документації з реабілітації Французького бульвару.

З повагою

Геннадій Труханов

**ОДЕСЬКА МІСЬКА РАДА
УПРАВЛІННЯ З ПИТАНЬ
ОХОРОНИ ОБ'ЄКТІВ
КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ**

вул. Катерининська, 14, м. Одеса, 65026
тел.: (048) 722-75-98
факс: 722-80-04
e-mail: k.nasledie@omr.odessa.ua,
www.odessa.ua

**ОДЕССКИЙ ГОРОДСКОЙ СОВЕТ
УПРАВЛЕНИЕ ПО ВОПРОСАМ
ОХРАНЫ ОБЪЕКТОВ
КУЛЬТУРНОГО НАСЛЕДИЯ**

ул. Катерининская, 14, г. Одесса, 65026
тел.: (048) 722-75-98
факс: 722-80-04
e-mail: k.nasledie@omr.odessa.ua,
www.odessa.ua

11.07.2016 № 01-54/243
на № _____ от _____

На виконання доручення заступника міського голови Шандрика В.И. від 01.07.2016р. № 37-Г-4368, управлінням з питань охорони об'єктів культурної спадщини Одеської міської ради розглянуто Ваше звернення від 07.06.2016р. до народного депутата України Матвійчука Е.Л., стосовно збереження екологічного та історико-культурного значення Французького бульвару у м. Одесі та недопущення забудови прилеглих до бульвару територій висотними будинками.

У зв'язку з необхідністю сучасних містобудівних перетворень та, одночасно, необхідністю охорони та збереження об'єктів культурної спадщини на території нашого історичного міста, на замовлення управління з питань охорони об'єктів культурної спадщини Одеської міської ради Науково-дослідним інститутом пам'яткоохоронних досліджень Міністерства культури України у 2007 році (у складі Генерального плану міста) був розроблений проект «Історико-архітектурного опорного плану, проекту зон охорони і визначення меж історичних ареалів м. Одеси», який було затверджено наказом Міністерства культури і туризму України від 20.06.2008 р. № 728/0/16-08. Вказаною науково-проектною документацією на території м. Одеси визначено два історичних ареали: Центральний історичний ареал та історичний ареал «Французький бульвар».

Межі та режими використання історичних ареалів і обмеження господарської діяльності на територіях історичних ареалів визначаються чинним пам'яткоохоронним законодавством України та розділом VI Регуляторного розділу вищезазначеного проекту, затвердженого наказом Міністерства культури і туризму України від 20.06.2008 р. № 728/0/16-08, в якому зазначається, що в історичному ареалі «Французький бульвар» має зберігатися парковий характер середовища з відповідним благоустроєм та існуючий характер забудови у вигляді дискретно розташованих малоповерхових будівель.

Щодо повноважень місцевих органів охорони культурної спадщини на території міста Одеси повідомляю.

Погодження програм та проектів містобудівних, архітектурних та ландшафтних перетворень, історико-містобудівних обґрунтувань, які передують розробленню проектної документації на будівництво чи реконструкцію будівель у межах історичних ареалів м. Одеси, будівельних, меліоративних, шляхових, земляних робіт в історичних ареалах, надання дозволів на проведення робіт в історичних ареалах, погодження проектів відведення та надання земельних ділянок, погодження зміни землевласника, землекористувача в історичних ареалах здійснює центральний орган виконавчої влади у сфері охорони культурної спадщини за поданням управління культури, національностей, релігій та охорони об'єктів культурної спадщини Одеської обласної державної адміністрації на підставі висновків управління з питань охорони об'єктів культурної спадщини Одеської міської ради.

Відповідно п. 19 ст. 5 Закону України «Про охорону культурної спадщини» програми та проекти містобудівних, архітектурних та ландшафтних перетворень, будівельних, меліоративних, шляхових, земляних робіт в історичних ареалах населених місць погоджуються центральним органом виконавчої влади у сфері охорони культурної спадщини. Ці повноваження можуть бути делеговані органам охорони культурної спадщини нижчого рівня відповідно до законодавства України.

Дозволи на проведення робіт в історичних ареалах населених місць, згідно з п. 22 ст. 5 Закону України «Про охорону культурної спадщини», надаються центральним органом виконавчої влади у сфері охорони культурної спадщини. Ця стаття не передбачає делегування повноважень щодо надання дозволів на проведення робіт органу охорони культурної спадщини нижчого рівня.

Проте управління охорони об'єктів культурної спадщини Одеської обласної державної адміністрації листом від 28.11.2011 року № 01-13/4315 повідомило, що погодження проектної документації та надання дозволів на виконання робіт на пам'ятках культурної спадщини місцевого значення в історичних ареалах м. Одеси є виключною компетенцією органів охорони культурної спадщини обласних державних адміністрацій і не потребує делегування відповідних повноважень центральним органом виконавчої влади у сфері охорони культурної спадщини.

Стосовно висотної забудови, яка ведеться в історичних ареалах м. Одеси, інформую, що ця забудова ведеться на підставі історико-містобудівних обґрунтувань, узгоджених з Міністерством культури України, умов і обмежень, виданих управлінням архітектури та містобудування Одеської міської ради на підставі узгодженого історико-містобудівного обґрунтування та дозволу інспекції ДАБК.

Режим використання територій історичних ареалів м. Одеси фіксують розроблені на основі історико-архітектурного опорного плану зони охорони пам'яток і Правила охорони і використання історичних ареалів, які є складовою частиною Генерального плану м. Одеси. Ці Правила є чинним

містобудівним документом, яким слід керуватися забудовникам та проектувальникам при визначенні питань розпланування, забудови та реконструкції в межах історичного ареалу. Чинне законодавство України не передбачає можливість зупинки будівництва (в тому числі самовільного) на рівні органів місцевого самоврядування. Інспекція ДАБК була уповноважена при видачі дозволів на будівництво об'єктів в історичних ареалах вимагати від забудовника дозволу Міністерства культури України, передбаченого Законом України «Про охорону культурної спадщини».

Використовуючи різночитання та неузгодженість в існуючому законодавстві України, недобросовісні забудовники можуть розпочинати і вести будівництво без узгодження з органами місцевого самоврядування та без урахування думки мешканців міста.

Для припинення багатопверхового будівництва, яке ведеться без узгодження і дозволу Міністерства культури України в історичному центрі м. Одеси, необхідно переглянути на експертній раді Міністерства культури України раніше узгоджені історико-містобудівні обґрунтування, які суперечать затвердженому Історико-архітектурному опорному плану, скасувати їх узгодження з ліквідованим Департаментом культурної спадщини та культурних цінностей Міністерства культури України й ініціювати скасування виданих умов та обмежень управління архітектури та містобудування Одеської міської ради судовим рішенням, після чого зупинити будівництво силами інспекції ДАБК до погодження проектної документації відповідно до законодавства України.

Стосовно Вашого зауваження щодо планів міської влади розвантажити транспортну магістраль шляхом розширення проїзної частини Французького бульвару повідомляю наступне.

У межах історичних ареалів пріоритетним напрямком містобудівної діяльності є збереження традиційного характеру середовища, охорона і раціональне використання розташованих у його межах пам'яток і об'єктів культурної спадщини, збереження містоформуючої ролі культурної спадщини.

На сьогодні у межах історичного ареалу "Французький бульвар" через затоплення проїзної частини Французького бульвару дощовими стоками і відсутності зливової каналізації, в наслідок чого відбуваються зсувні процеси, виникла загроза техногенного характеру, що неминуче призведе до втрати історично сформованого характеру ансамблевої забудови історичного ареалу "Французький бульвар". Потрібен терміновий інженерний захист зазначеної території з влаштуванням дренажних колодязів і зливової каналізації.

Крім того недостатня ширина проїзної частини бульвару призводить до транспортних заторів, внаслідок чого збільшується загазованість повітря, завдається шкода як мешканцям і гостям міста, так і зеленим насадженням бульвару. Аналіз цих проблем показав гостру необхідність реконструкції інженерних мереж, проїзної частини бульвару і в цілому реабілітації існуючого історичного середовища Французького бульвару.

До участі у вирішенні цієї проблеми було підключено управління інженерного захисту території Одеської міської ради та управління дорожнього господарства Одеської міської ради, яким надано доручення розробити концепцію реабілітації Французького бульвару з прокладкою необхідних інженерних мереж та ремонтом дорожнього покриття, взявши за основу розширення проїзної частини тільки за рахунок зниження рівня трамвайних колій, не порушуючи історично сформоване середовище бульвару, його проїзної частини і дорожнього полотна.

Щоб уникнути нагнітання конфліктних ситуацій, резонансу серед мешканців міста та інших наглядових органів щодо втручання в історично сформований характер ансамблевої забудови історичного ареалу "Французький бульвар", а також з метою збереження і використання об'єктів культурної спадщини та захисту традиційного характеру середовища в інтересах нинішнього і майбутнього поколінь, Одеська міська рада пропонує розглянути реабілітацію існуючого історичного середовища Французького бульвару з обговоренням, висловлюванням думок і додаткових пропозицій на засіданні Координаційної ради з питань охорони об'єктів культурної спадщини при виконавчому комітеті Одеської міської ради за участю представників громадських організацій, відомих одеських краєзнавців, фахівців управління з питань охорони об'єктів культурної спадщини Одеської міської ради, управління архітектури та містобудування Одеської міської ради, управління дорожнього господарства Одеської міської ради, управління інженерного захисту території Одеської міської ради.

З приводу ширини проїзної частини повідомляю, що, вивчивши архівні та історичні матеріали, в тому числі книгу Зуєва В.І. "Французький бульвар в м. Одесі", видану в 1915 р., встановлено, що Французький бульвар був реконструйований з розширенням за проектом інженера Зуєва В.І. Його ширина до реконструкції становила 8 сажнів, що становить 17,04 м. Так, у відповідності з Протоколом засідання "Виконавчої комісії з заощення та каналізації" від 06.07.1898 р. було доцільним прийняти проектну ширину бульвару в 12 сажнів, що становить 25,56 м. За фотографіями того часу, які увійшли до складу зазначеної книги, можна побачити, що на бульварі існує один ряд дерев на тротуарах (з морської сторони і з боку міської забудови). З чого можливо зробити висновок, що існуючі дерева між трамвайним полотном і проїзною частиною в кількості 6 штук були висаджені набагато пізніше, висадка яких не була передбачена проектом інженера Зуєва В.І. За інформацією департаменту екології та розвитку рекреаційних зон Одеської міської ради дерева, розташовані вздовж дороги Французького бульвару, не належать до об'єктів природно-заповідного фонду як загальнодержавного, так і місцевого значення.

Після обговорення, висловлювання думок і додаткових пропозицій на засіданні Координаційної ради з питань охорони об'єктів культурної спадщини при виконавчому комітеті Одеської міської ради, за концепцією передпроектних пропозицій із реабілітації та благоустрою Французького бульвару пропонується доопрацювати ці передпроектні пропозиції та винести їх на громадські обговорення за участю громадських організацій.

Реабілітація Французького бульвару не передбачає будь-якого нового будівництва.

Враховуючи вищевикладене, можна зробити такі висновки:

1. Реабілітація Французького бульвару, в першу чергу, спрямована на збереження історичного середовища, автентичності елементів міського дизайну та туристичної привабливості нашого міста.

2. До розробки проектної документації будуть проведені: широкі громадські слухання за участю представників громадських організацій, відомих одеських краєзнавців; збір вихідних даних і затвердження завдання на проектування в установленому законодавством України порядку.

3. Вирубка дерев не передбачається. Дерев, що будуть заважати прокладанню інженерних мереж, за узгодженням і рекомендаціями екологічних служб будуть пересажені на нові зелені зони бульвару за спеціальним проектом озеленення з урахуванням висадки стійких до міської атмосфери дерев, що сприятиме поліпшенню мікроклімату бульвару.

4. Всі роботи з реабілітації Французького бульвару відповідно до Закону України "Про охорону культурної спадщини" будуть узгоджені з Міністерством культури України.

5. Всі пропозиції громадськості, відомих одеських краєзнавців, профільних фахівців будуть внесені до завдання на розробку науково-проектної документації з реабілітації Французького бульвару.

Начальник управління

А.І. Шелюгін